

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання контрольної роботи
з навчальної дисципліни

«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

(для студентів заочної форми навчання спеціальності 051 – Економіка)

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2021

Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» (для студентів заочної форми навчання спеціальності 051 – Економіка) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Д. О. Серьогіна. – Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2021. – 12 с.

Укладач канд. екон. наук, доц. Д. О. Серьогіна

Рецензент

Т. А. Пушкар, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Харківського національного університета міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою економіки, протокол № 6 від 02.12.2020.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Загальні вказівки.....	5
Питання індивідуального завдання.....	8
Рекомендована література.....	9

ВСТУП

Мета вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» – підготувати студентів до навчання у вищому навчальному закладі відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації та сформувані у студентів системні уявлення про майбутню професію, а також про теоретичні основи, методології, методи та практики дослідження економічних процесів і закономірностей.

Метою діяльності фахівця з економіки є аналіз виробничо-господарської діяльності підприємств і організацій у виробничій та комерційній сферах, банківських установ, прогнозування економічної діяльності, розробка заходів з підвищення ефективності виробництва, ведення обліку, удосконалення методів управління, участь в системному управлінні підрозділами та зовнішньоекономічної діяльності. Реалізація мети діяльності фахівця з економіки передбачає набуття в процесі навчання відповідних знань, умінь та навичок, які забезпечують широкий світогляд, поєднання нового економічного мислення, глибоких знань фундаментальних економічних законів, обґрунтування напрямів розвитку підприємств в умовах ринкової економіки із знанням соціально-психологічних основ спілкування людей.

Практично немає жодної сфери діяльності, галузі, підприємства або установи, де б не існувала посада "економіст". До традиційних напрямів роботи цих спеціалістів (аналіз і аудит, ефективність виробничих витрат, фінанси і кредит, бухгалтерський облік та інші) в останні роки додалися нові напрями: маркетинг і реклама, менеджмент, логістика, активне міжнародне співробітництво на рівні підприємств тощо. Відтак висувуються досить високі вимоги до випускників вищих навчальних закладів, які повинні мати не тільки ґрунтовні науково-теоретичні знання, але й достатню практичну фахову підготовку. Вирішення цієї проблеми полягає у впровадженні в

навчальний процес системи практичної підготовки студентів, що дасть змогу підвищити рівень професійних знань та набути практичних навичок.

Відповідно до державного галузевого стандарту освіти обов'язковим елементом освітньо-професійної підготовки студентів є практична підготовка, а її важливою складовою – виконання індивідуального завдання.

Загальні вказівки

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є формою самостійної обов'язкової роботи студента і виконується у вигляді реферативної роботи.

При виконанні теоретичних завдань треба охопити та висвітлити певні питання, що стосуються даної теми.

Індивідуальне завдання (2 питання) студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки.

Остання цифра номера залікової книжки студента	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Номери питань	1 та	2 та	3 та	4 та	5 та	6 та	7 та	8 та	9 та	10 та 20

В окремих випадках студент може самостійно запропонувати та розробити тему реферату попередньо погодивши її з викладачем.

Робота має складатися із вступу (актуальність теми, об'єкт, предмет, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне розкриття), висновків та списку використаної літератури.

Обсяг відповіді на кожне запитання повинен бути не менше 10 друкованих сторінок на форматі А-4.

До списку використаних джерел включають тільки ті джерела, які були вивчені при виконанні роботи. На ті джерела, матеріали яких наводилися роботі, у відповідних місцях робляться посилання. Кількість джерел не

обмежується, але їх повинно бути більше ніж 10. Список літератури розташовують в алфавітному порядку. Спочатку наводять закони України, постанови Кабінету Міністрів України, накази, листи ДПА України, НБУ, положення і інструкції, літературні джерела (підручники, статті, монографії, статистичні збірники тощо). Назви іншими мовами, адреси інтернет-сайтів наводять наприкінці списку літератури. Оформлення переліку посилань має відповідати вимогам ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічні посилання».

Роботу виконують за допомогою комп'ютерної техніки на одному боці аркуша білого паперу, формату А4 (210 × 297 мм) – 14-й кегль, 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman із розрахунку 30 рядків на сторінці.

Текст розміщують на сторінці, яка обмежується полями: верхнє і нижнє – 20, лівє – 25, правє – 15 мм. Вирівнювання тексту здійснюють за шириною.

Роздруковані на ЕОМ програмні документи мають відповідати формату А4, включатися до загальної нумерації сторінок курсової роботи та розміщуватися зазвичай у додатках.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок і на якому номер сторінки не ставиться. Нумерацію подальших сторінок тексту роботи проставляють у нижньому колонтитулі по середині сторінки (без крапки після неї); вона є наскрізною упродовж всієї роботи.

Цифровий матеріал, зазвичай, подають у вигляді таблиць. Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу.

Напис «Таблиця» із зазначенням її номеру відокремлюють крапкою: наприклад, «Таблиця 3 – Показники інтенсивності руху кадрів». Назву таблиці подають в рядку з написом. Назву і слово «Таблиця» починають із великої літери та розміщують над таблицею по середині сторінки. Назву не підкреслюють. Заголовки граф таблиць починають з великих літер, підзаголовки – з малих (якщо вони складають одне речення із заголовком) і з великих (якщо вони є самостійними). Заголовки колонок таблиць починають із великої літери (в називному відмінку однини).

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті у такий спосіб, щоб її можна було читати без повороту тексту або з поворотом за годинниковою стрілкою. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшою частиною пишуть «Продовження таблиці» із зазначенням номера таблиці, назву таблиці не вказують.

Посилання в тексті роботи на джерела інформації необхідно зазначити порядковим номером посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1–6]...». Бажано робити це, вказуючи сторінки що містять цитований матеріал, наприклад [5, с. 22–28].

Згадуючи у тексті прізвища учених-дослідників ініціали зазвичай ставляться перед прізвищем (І. А. Бланк, а не Бланк І. А., як це прийнято у переліку посилань). Обов'язковим є наявність посилань на використану літературу наприклад: [1, 2].

Посилання на ілюстрації за номером: наприклад, «рис. 2», на таблиці – пишуть скорочено, наприклад, «у табл. 2». У повторних посиланнях на таблиці й ілюстрації потрібно вживати скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. табл. 1», «див. рис. 3».

Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття сутності явища, наочно ілюструвати думки автора, тому в тексті на кожну з них має бути посилання з коментарем. Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми тощо) необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці. Якщо вони містяться на окремих

сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. Ілюстрація починається словом «Рисунок», яке разом із назвою розміщують під ілюстрацією, вирівнюючи по центру. Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщують під ілюстрацією по центру.

У таблицях потрібно обов'язково зазначати одиниці виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові, для всіх показників таблиці, їх наводять у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися відповідно до стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Роботи студенти представляють та захищають на підсумковому модульному контролі.

Питання індивідуального завдання

1. Соціально-історичні етапи розвитку вищої освіти в Україні.
2. Основні витоки та періоди становлення освіти у світі.
3. Методи самооцінки студентів: пізнання студентами власних професійних здібностей, виявлення сильних і слабких сторін, визначення стартових умов та діапазону творчого потенціалу.
4. Етапи входження України в Болонський процес. Навчання в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу.
5. Основні тенденції розвитку вищої школи в Україні на початку третього тисячоліття.
6. Університети сучасності, тенденції розвитку.
7. Університетська освіта в Україні. Мета, принципи та завдання вищої освіти в Україні.
8. Структура освіти України. Освітньо-кваліфікаційні рівні освіти.
9. Світова і національна система вищої освіти.
10. Кризові явища в освіті, освітня політика, реформи та інновації.

11. Безмежність потреб та обмеженість ресурсів. Проблема вибору.
12. Виробництво, його фактори та продуктивність.
13. Підприємництво та підприємство. Переваги та обмеження різних форм підприємств.
14. Економічні коливання, безробіття та інфляція: сутність та причини виникнення.
15. Позитивні наслідки глобалізації: прискорення економічного розвитку, поширення знань та сучасних технологій.
16. Роль економічної науки у житті окремої людини і суспільства.
17. Людина як фактор і кінцева мета виробництва.
18. Суть і види економічної діяльності. Суспільний поділ праці.
19. Раціональна економічна поведінка споживача та виробника.
20. Виробничий потенціал національної економіки: трудові, земельні (природні), фінансові ресурси та технології.

Рекомендована література

1. Основи організації підприємницької діяльності або абетка підприємця : навч. посібник / [Б. М. Андрушків, Ю. Я. Вовк, В. В. Гецько та ін.]. – Тернопіль : Вид. ТНТУ, 2010. – 300 с.
2. Вступ до економічної теорії : підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів : Новий Світ-2000, 2006. – С. 6–46.
3. Європейська кредитна трансферно-накопичувана система : довідник користувача. – 2015 / пер. з англ.; [за ред. д-р тех. наук Ю. М. Рашкевича та д-р пед. наук Ж. В. Таланової]. – Львів : Львівська політехніка, 2015. – 106 с.
4. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес : Навч.-метод. посібник / Т. М. Димань, О. А. Боньковський, А. Г. Вовкогон. – БНАУ, 2017. – Одеса : НУ «ОМА», 2017. – 106 с.
5. Вачевський М. В. Основи ринкової економіки / М. В. Вачевський, В. В. Кулішов, О. С. Падалка. – Львів : Магнолія 2006. – 2018. – 472 с.

6. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна – Болонья – Саламанка – Прага – Берлін) [Електронний ресурс] / Упоряд. : [М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін.]. – Режим доступу : http://aau.edu.ua/up/docs/bologna/bol_pr_in.pdf

7. Введение в специальность экономиста : учеб. пособие для ВУЗов / Е. Г. Яковенко, Н. Е. Христолюбова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002.

8. Вища освіта України і Болонський процес [Електронний ресурс] : навч. посібник / Ред. В. Г. Кремень. — Режим доступу: <http://nayrok.com.ua/elknugu/183-vischa-osvta-ukrayini-bolonskiy-proces.html>

9. Гура О. І. Педагогіка вищої освіти: вступ до спеціальності : [Електронний ресурс] : навч. посібник / О. І. Гура. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/325959/>

10. Збірник нормативно-правових документів з питань вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smcae.kiev.ua/library.php?act=book&id=35>

11. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/>

12. Основы научных исследований / [Б. И. Герасимов, В. В. Дробышева, Н. В. Злобина и др.]. – М. : Форум : НИЦ Инфра-М, 2013. – 272 с.

13. Закон України Про вищу освіту (Відомості Верховної ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/> – Назва з екрану.

14. Инструментарий экономической науки и практики. Научно-популярный справочник / Под ред. А. М. Румянцева, Е. Г. Яковенко, С. И. Янаева. – М. : Знание, 2005.

15. .Калінічева Г. І. Академічна мобільність як складова європейського простору вищої освіти / Г. І. Калінічева // Вища освіта України. – 2010. – Додаток 4, том 1(19) – Тематичний випуск Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору – 576 с.

16. Основи бізнесу : навч. посібник / Я. С. Ларіна, С. В. Мочерний, В. М. Фомішина, С. І. Чеботар. – Київ : ВЦ «Академія», 2009. –384 с.

17. Моніторинг інтеграції української системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг. дослідж. : аналіт. звіт / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. Фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, О. І. Шарова. – Київ : Таксон, 2014. –144 с.

18. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003–2004 рр.) / [М. Ф. Степко, Я. Я. Болубаш, В. Д. Шинкарук та ін.]; Ред. В. Г. Кремінь. – Київ ; Тернопіль : Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – 147 с.

19. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи» Наказ МОН України від 16.10.2009 р. № 943 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/> – Назва з екрану.

20. Шкляр М. Ф. Основы научных исследований [Электронный ресурс] Учебное пособие для бакалавров / М. Ф. Шкляр. – [5-е изд.]. – М. : «Дашков и К°», 2013. – 244 с.

21. Шумпетер Й. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / Й. Шумпетер. – М. : Эксмо, 2007. – 861 с.

22. Яковенко Е. Г. Введение в специальность экономиста : учебное пособие для вузов / Е. Г. Яковенко, Н. Е. Христюбова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2012.

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання контрольної роботи
з навчальної дисципліни

«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

(для студентів заочної форми навчання спеціальності 051 – Економіка)

Укладач **СЕРЬОГІНА** Дар'я Олександрівна

Відповідальний за випуск *О. І. Славути*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2020, поз. 260М.

Підп. до друку 21.12.2020. Формат 60 × 84/16.
Друк на ризографі. Ум. друк. арк.0,7.
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.